

Lødingen kommune

Planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel

2023-2033

Etter plan- og bygningsloven §§ 4-1 og 11-13

Vedtatt i kommunestyret 21.04.2022, sak 26/22

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Hva er kommuneplanens samfunnsdel	2
1.2	Hva er et planprogram	3
2	Føringer for planarbeidet.....	4
2.1	Planarbeidets formål.....	4
2.2	Rammer og premisser	4
2.2.1	Nasjonale og regionale	4
2.2.2	Kommunale	5
2.3	Planprosessen	6
2.3.1	Organisering av planarbeidet	6
2.3.2	Fremdriftsplan.....	7
2.3.3	Medvirkning	7
2.4	Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov	8
2.4.1	FNs bærekraftsmål	8
2.4.2	Arealstrategi	9
2.4.3	Folkehelse	10
2.4.4	Klima og miljø	10
2.4.5	Digital transformasjon	11

1 INNLEDNING

Gjeldende Kommuneplanens samfunnsdel, i daglig tal *Samfunnsplanen* eller *Samfunnsdelen*, ble vedtatt 2009. Samfunnsdelen ble foreslått revidert i planstrategi for 2013-2016 med oppstart i 2014. Etter vedtak i kommunestyret ble dette stanset med bakgrunn i arbeidet med kommunereformen. Samfunnsdelen ble prioritert igjen i planstrategi for 2016-2019, men er ikke påbegynt. I planstrategien for 2020-2023 ble det vedtatt å starte arbeidet med samfunnsdelen i sluttet av 2021.

FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for all samfunns- og arealplanlegging. Kommuneplanens samfunnsdel, med arealstrategi, er et viktig verktøy for å ivareta miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Planen må ha realisme med tanke på nåværende utfordringer og utviklingstrekk i kommunen og ha realistiske mål og visjoner. På den måten blir dokumentet hensiktsmessig i å gi retning for kommunen, inkludert å skape sammenheng med øvrig planlegging, virksomhet og økonomi.

Visjonene i gjeldende samfunnsdel er til dels koblet til Lødingen som samfunn anno 2009. Utviklingen da som nå viser et synkende innbyggertall med økende andel eldre og at mennesker bosetter seg mer sentralt. I planen savnes en tydelig arealstrategi. Flere utviklingstrekk oppfattes på en annen måte i dag enn i 2009; folkehelseproblemer, klimaendringer, økende globalisering og en digital transformasjon.

Nye nasjonale føringer, nye og endrede utfordringer og utviklingstrekk i Lødingen kommune gjør at revidering av samfunnsdelen nå startes opp.

1.1 Hva er kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanen er det viktigste styringsdokumentet i kommunen. Kommuneplanen skal brukes strategisk, og gi rammer for virksomhetens planer og tiltak. Planen kan deles inn i to deler; SAMFUNNSDELEN og AREALDELEN. Samfunnsdelen er med å definere og formidle kommunens identitet og hvor man vil gjennom å peke ut kommunens satsingsområder de kommende årene. Fra plan- og bygningsloven § 11-2, to første ledd:

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

I plan- og bygningsloven § 11-3 står det om virkningen av kommuneplanens samfunnsdel:

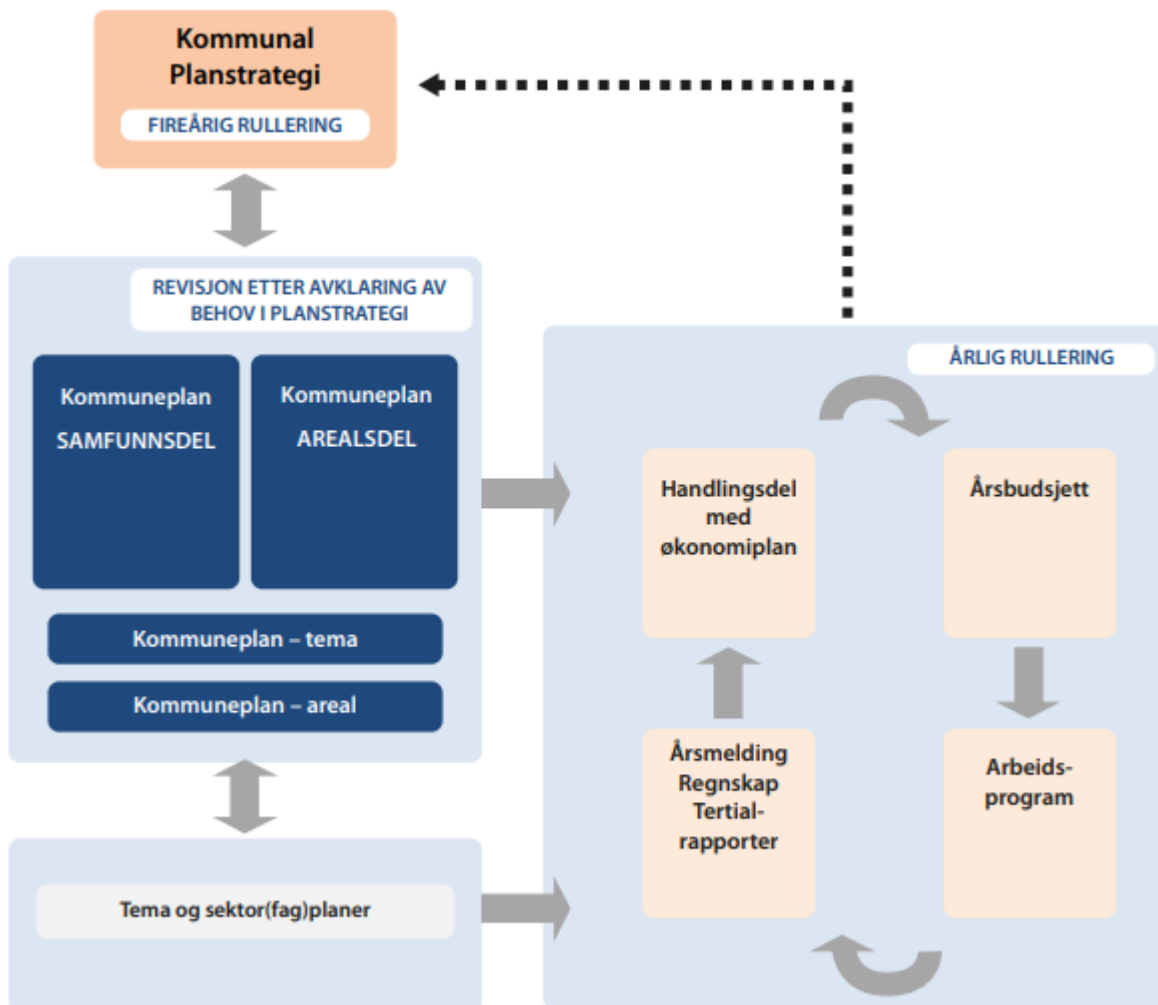
Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Det er et nasjonalt mål å styrke kommuneplanens samfunnsdel. Planen må peke ut en retning både for planleggingen og virksomheten i sektorene, for økonomiplanen og gi føringer for kommunens arealpolitikk (arealstrategi). Plandokumentet bør være kort med tydelige politiske

føringer. Det skal ikke være tiltak i kommuneplanens samfunnsdel. Tiltak utvikles gjennom fag- og temaplaner og innarbeides i handlingsdel med økonomiplan.

Et godt kommunalt plansystem forutsetter god sammenheng mellom kommunens ulike planer. Fra kommuneplanen, via tema- og sektorplaner, til handlingsdel med økonomiplan. Planer er et verktøy som gir felles målrettet fokus og bidrar til god økonomistyring mot vedtatte mål.

Figur 1, Skjematisk framstilling av "fireårshjulet" og "årshjulet" i det kommunale plansystemet, kilde: t-1494

1.2 Hva er et planprogram

Planprogrammet er en oppskrift hvordan kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides. I plan- og bygningsloven § 4-1 står det:

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

Som et minimum skal planprogrammet gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning.

2 FØRINGER FOR PLANARBEIDET

2.1 Planarbeidets formål

Formålet med arbeidet er å vedta en ny samfunnsdel for perioden 2023-2033 som er tilpasset samfunnets utvikling. Det er også et viktig formål å styrke kommuneplanens samfunnsdel som et strategisk styringsverktøy. Planen skal beskrive:

- Hvor vi er (kunnskapsgrunnlag)
- Hvor vi skal (mål og delmål)
- Hvordan vi kommer dit (strategier)

Kommuneplanen vil være generell og overordnet. Detaljer og utdypinger vil man f.eks. finne i kommunedelplaner eller endra mer konkret virksomhetsplaner, som f.eks. trafikksikkerhetsplan.

I kommuneplanen setter vi overordnede føringer, dvs. mål, strategier og retningslinjer – disse skal bidra til at vi får ønsket samfunnsutvikling. Den nye Samfunnsdelen må ha tydelige mål, strategier og retningslinjestruktur slik at den blir tydelig, oversiktlig og brukbar.

2.2 Rammer og premisser

2.2.1 Nasjonale og regionale

Kommuneplanens samfunnsdel gir retning til lokalsamfunnsutviklingen og bidrar til at nasjonale og regionale mål tilpasses lokale forhold. Statlige og regionale føringer finnes i form av lover, forskrifter, retningslinjer, veiledere, planer og strategier. Plan- og bygningsloven er sentral og legger føringer og rammer for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Lovens formål er å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Nasjonale myndigheter forventer at all planlegging skal ha FNs 17 bærekraftsmål som grunnlag for den kommunale planleggingen. Det kommer frem av *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*, som regjeringen utarbeider hvert fjerde år. De nasjonale føringene presiserer at Norge står ovenfor fire store utfordringer:

1. Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
2. Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
3. Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
4. Å skape et trygt samfunn for alle.

Regjeringen forventer at kommunene utarbeider arealstrategier som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legger disse til grunn ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Dette kommer frem av *Nasjonale føringer* og er også nevnt i Stortingsmelding nr. 18, 2016-2017; *Bærekraftige byar og sterke distrikt*.

Folkehelse har et stort fokus i dagens samfunn. Regjeringen forventer at kommunene planlegger aktivt for å motvirke og forebygge levekårsutfordringer og bidrar til utjevning av sosiale forskjeller, og ivaretar folkehelsehensyn i planleggingen.

Et viktig tema i samfunnet i dag er klima og miljø. For å sikre livsgrunnlaget og naturmangfoldet for framtidige generasjoner må samfunnet omstilles til et lavutslippssamfunn og tilpasses et

endret klima. Regjeringen mener at kommunal planlegging er viktig for å redusere utslipp av klimagasser og energiforbruk. Forventningene er at kommunene vektlegger arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser, inkludert utslipp fra arealbruksendringer, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging. Oppdatert kunnskap om forventede klimaendringer og konsekvenser skal brukes i planleggingen. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Fylkesplan for Nordland er en overordnet plan for den helhetlige utviklingen i Nordland, vedtatt i 2013. Videre er det vedtatt en ny planstrategi for Nordland, 2021, med 6 nye langsiktige utviklingsmål. Planene er begge utviklet med bærekrafts-fokus og legger føringer for Nordland samfunnet.

I tillegg er det flere nasjonale og regionale lover og forskrifter, forventninger, planer, strategier og retningslinjer som legger føringer for Samfunnsplanen.

2.2.2 Kommunale

Arbeidet tar utgangspunkt i gjeldende plan. Flere utviklingstrekk i kommunen er samme som 2009. Utviklingen i Lødingen preges av befolkningsnedgang med flere antall eldre og mindre antall i arbeidsfør alder. De økonomiske ressursene i kommunen er små. Demografiske forandringer og utbygging gjør at kommunen styrker seg som ferie- og fritidskommune gjennom bygging av nye hytter og at boliger tas i bruk som fritidsboliger. Men det medfører også at det blir færre boliger ute på boligmarkedet. Samlet sett er det en negativ trend i antall arbeidsplasser i kommunen. Dette er noen trekk som kommer frem av kunnskapsgrunnlaget 2020. Hvordan kan vi ta grep for å møte ulike utfordringer?

I arbeidet med samfunnsdelen skal det ses på om gjeldende visjon for Lødingen skal videreføres eller om det skal jobbes fram en ny. Gjeldende visjon lyder: *Lødingen skal bestå som et levende lokalsamfunn og videreutvikles som et naturlig knutepunkt for Hålogalandsregionen.*

Kommuneplanens samfunnsdel bør peke ut et lite antall strategier som kan bygge opp om kommunens visjon. Gjeldende samfunnsdel inneholder 4 strategiske satsingsområder for perioden 2009 – 2021 som fortsatt er aktuelle:

- Næringsutvikling
- Regionalt samarbeid
- Rekruttering og kompetanse
- Bo, ferie- og fritidskommune

Satsingsområdene må sees på i sammenheng med dagens utviklingstrekk og utfordringer for kommunen. I arbeidet med samfunnsdelen må man ta stilling til om dette skal være de strategiske satsingsområdene i årene framover.

Planstrategien som ble vedtatt 2020 og kunnskapsgrunnlaget viser på dagens utviklingstrekk og utfordringer og skal brukes i arbeidet med Samfunnsdelen. Kunnskapsgrunnlaget skal oppdateres og suppleres der det behøves.

Det vil neppe være nødvendig å revidere samfunnsplanen fullstendig. Det viktigste er å oppdatere dokumentet, samt å tilpasse planen til de siste årenes utvikling.

2.3 Planprosessen

Hovedfasene i arbeidet med planforslag og endelig plan vil være som følger:

Figur 2, Hovedfasene i arbeidet med samfunnsplanen, Kilde: Veileder Kommuneplanens arealdel, KMD

2.3.1 Organisering av planarbeidet

Den politiske involveringen i planarbeidet er svært viktig.

Kommunestyret har ansvaret for at kommunen har en samfunnsdel med tydelige føringer for kommunens utvikling og virksomhet. Kommunestyret har øverste ansvar for kommuneplanarbeidet med følgende oppgaver:

- Fastsetter planprogram
- Vedtar ny kommuneplan

Formannskapet er politisk styringsgruppe med følgende oppgaver:

- Vedtar utleggelse av planprogram på høring og offentlig ettersyn
- Vedtar utleggelse av planutkast på høring og offentlig ettersyn
- Politisk beslutningsorgan i alle faser av planarbeidet
- Fatter prinsippavgjørelser og foretar strategiske valg underveis i planprosessen i henhold til føringer fra kommunestyret
- Vil bli løpende orientert om fremdrift i planarbeidet

Kommunedirektør er formelt ansvarlig for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, se *planstrategi 2020*.

Kommunedirektøren med utvidet ledergruppe er administrativ styringsgruppe med følgende oppgaver:

- Administrativt ansvar for planarbeidet
- Sørger for helhetlig og tverrfaglig fokus i forhold til kommunens oppgaver
- Ser til at kommuneplanforslaget utarbeides på en måte som kan følges opp i styringsdokumentet (økonomiplan) og andre planer
- Vil ha løpende møter/ informasjon

Plan og samfunn stiller med prosjektleder og forestår skrivearbeidet.

Avdelingsledere tildeles ansvar for bidrag til planen på vegne av eget virksomhetsområde.

Underveis i prosessen kan det bli opprettet arbeidsgrupper etter behov.

2.3.2 Fremdriftsplan

Utarbeidelsen av planer er dynamiske prosesser som involverer en lang rekke parter, derfor vil framdriftsplaner ofte måtte justeres etter hvert som arbeidet skrider fram. Følgende framdriftsplan gir først og fremst et bilde på planarbeidets varighet under forutsigbare omstendigheter. Målet er at et forslag til Kommuneplanens samfunnsdel skal behandles i kommunestyret i begynnelsen av 2023.

	2021	2022				2023
	4	1	2	3	4	1
Varsel om planoppstart + forslag til planprogram sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn						
Innbyggermedvirkning/ folkemøte						
Vedtak av planprogram						
Utredninger og kunnskapsgrunnlag						
Samråd og medvirkning, temamøter og arbeidsmøter						
Utarbeidelse av planforslag						
Planforslag sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn						
Bearbeiding av plan						
Endelig vedtak av planen med kunngjøring						

2.3.3 Medvirkning

Utformingen av framtidens Lødingen er et felles ansvar selv om det er kommunestyret som formelt eier planen. Derfor må alle enkeltpersoner, grupper, lag, foreninger og organisasjoner, samt næringslivet få anledning til å delta slik at de kan påvirke beslutningsprosessen. Muligheten for å påvirke planarbeidet er størst i begynnelsen, men engasjementet er vanligvis størst når planen er på sitt mest konkrete, altså når det nærmer seg vedtak.

Gode innspill til planleggingen kan bidra til å få frem ulike syn og interesser som ellers ikke ville kommet fram. Medvirkning kan fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn. Samtidig er medvirkning ressurskrevende, både i forhold til organisering og oppfølging.

Medvirkningen for kommuneplanen legges opp på følgende måte:

- Det vil tidlig i planprosessen holdes **folkemøter** med søkelys på bærekraftsmålene og hva vi vil med Lødingen i årene som kommer. Ved høring og offentlig ettersyn av planforslaget vil det holdes nytt folkemøte der planen presenteres i store trekk.
- Etter vedtak av planprogram vil det legges opp til **samråd og møter** med ungdomsrådet, Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det vil også legges til rette for møter med enkeltpersoner, grupper, lag, foreninger, organisasjoner,

næringslivet og representanter for samiske interesser ved direktekontakt eller etter ønske.

- Det vil tilrettelegges med dager med **åpent plankontor** både på Lødingen tettsted og i Vestbygda der det er mulighet for drop-in for å komme med innspill til planarbeidet
- Ved **offentlig ettersyn** av planprogram og senere planforslag vil det bli kunngjort i Bladet Vesterålen, på kommunens hjemmeside og i sosiale medier. Alle kan komme med innspill ved offentlig ettersyn.
- **Sosial media** vil brukes i ulike sammenheng både gjennom interaksjon og for å spre informasjon
- **Barn og unges** interesser skal ivaretas gjennom egne møter med ungdomsrådet, involvere barnas representant i ulike deler av arbeidet, og tilrettelegge for deltakelse gjennom skole og barnehage

Innkommne innspill skal behandles. Det skal vises i hvilken grad innspillet har blitt vektlagt. Innspill og merknader blir behandlet i merknadsbehandling og lagt ved saksfremstilling til politisk nivå.

Medvirkning med barn og unge gjennomføres sammen med arbeidet med oppvekstplan.

2.4 Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

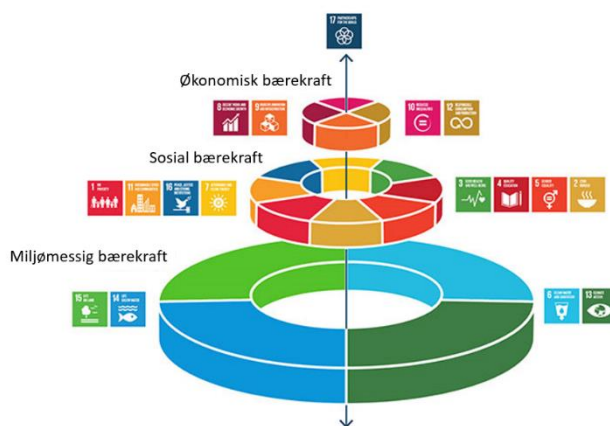
Samfunnsdelen skal i størst mulig grad baseres på eksisterende kunnskap og utredninger da kommunen har begrenset økonomisk handlingsrom til å foreta nye utredninger. Som nevnt vil kunnskapsgrunnlaget fra 2020 bli oppdatert i forbindelse med planarbeidet.

En viktig del av prosessen er å velge ut temaer som belyses i planarbeidet. Det er viktig at det ikke pekes på for mange temaer, slik at det ikke blir en reell prioritering.

Strategiske satsningsområder i tidligere planarbeid er fortsatt aktuelle. I tillegg er det noen temaer som bør belyses sterkere i samfunnsdelen. Følgende temaer er valgt etter nasjonale føringer og gjentakende tilbakemeldinger fra høringsinstanser i planarbeid de siste årene. Listen er ikke uttømmende.

2.4.1 FNs bærekraftsmål

Nasjonale myndigheter forventer at all planlegging skal ha FNs 17 bærekraftsmål som grunnlag for den kommunale planleggingen. I planstrategien er det vedtatt at det skal arbeides med bærekraftsmålene ved starten av arbeidet med samfunnsdelen for å innlemme bærekraftsmålene i kommuneplanprosessen. Gjennom medvirkning og analyse skal det prioriteres hvilke mål det skal settes søkelys på. Dette skal gjøres gjennom å se på hvilke mål kommunen har størst mulighet til å påvirke direkte og hva kommunens utfordringer er.

Figur 3 Bærekraftig utvikling deles ofte inn i tre deler; sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. Alle 3 deler henger sammen. Kilde: Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University (CC BY 4.0)

Figur 4, FNs 17 bærekraftsmål er grunnlag for kommunal planlegging, Kilde: Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, KMD

2.4.2 Arealstrategi

Regjeringen forventer at kommunene utarbeider arealstrategier som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legger disse til grunn ved revisjon av kommuneplanens arealdel, se *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*.

Regjeringen mener at en overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel gjør arealplanene bedre tilpasset samfunnets behov og utfordringer. Gjeldende samfunnsdel har flere arealstrategiske mål for noen temaer, men savnes for andre, f.eks. næringsarealer. Arealstrategien skal være et bindeledd mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel og gi langsiktig retning til kommunens areal- og ressursforvaltning.

Statsforvalteren etterspør en *arealstrategi* og et *arealregnskap*, som sies å være nyttige «verktøy» i forbindelse med kommunalt planarbeid og klima.

I Lødingens planstrategi fra 2020 er *langsiktig arealbruk* beskrevet. Det er også arbeidet strategisk med arealer i deler av arbeidet med kommuneplanens arealdel. Disse to dokumenter er derfor særlig viktig for utarbeidelsen av arealstrategien både for stadfesting av arealdelen og videreføre de hensyn man allerede har vektlagt, samt for utarbeiding av nye føringer.

Et arealregnskap gir oversikt over samtlige arealer i kommunen, hva de skal brukes til samt hvor stor andel av de som faktisk er utbygd. Et tilfredsstillende arealregnskap er dermed viktig for å kunne klargjøre fremtidige arealbehov til ulike utbyggingsformål, ivareta naturområder av hensyn til naturmangfold og friluftsliv, for videre behandling av mineralske ressurser og områder for råstoffutvinning, samt arbeide mot klimautfordringene – et godt kunnskapsgrunnlag som bør ligge til grunn i kommunens planlegging.

Kommuneplanens arealdel er nå oppdatert og legger en god grunn å bygge videre på. Kommunen har flere reguleringsplaner som er av eldre dato og som trenger oppdatering både mot ny plan- og bygningslov men også for å oppdateres innom temaer som f.eks.

samfunnssikkerhet, klima og fortetting. I arbeidet med samfunnsdelen må det utarbeides strategier for forvaltning og fornying av kommunens reguleringsplaner.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel har man sett at det er behov for nye arealstrategiske føringer for videre utvikling av arealer for bolig og næring. Dette bør ses på sammen med fornying av reguleringsplaner. Etablerte bedrifter går godt, spesielt bedrifter innenfor marine næringer. Det er også god aktivitet i landbruket. Noen næringssegment har tilbakegang, f.eks. varehandel. Samtidig er reiselivet er i en svært positiv utvikling og vokser i alle sesonger. Arealplanleggingen for nye bolig- og næringsområder må ta utgangspunkt i reelle behov, og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Her er arealregnskap et viktig verktøy.

Landbruket er en næring av stor betydning for det norske samfunnet. Ved å skape arbeidsplasser og følgelig bosetting, produsere norsk mat, holde kulturlandskapet i takt samt danne grunnlaget for nye grønne næringer, er landbruket helt avgjørende i et bærekraftig velferdssamfunn slik de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging beskriver. I planarbeidet må det vurderes hvordan landbruket og øvrige primærnæringer i kommunen, eks. reindrift, kan bidra til positiv samfunnsutvikling i kommunen.

Reindriften i Lødingen er en viktig næring for kommunen og en representant for samisk kultur og språk. Derfor er det viktig at det arbeides for at den fortsetter å eksistere i fremtiden. I tråd med *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging* og Grunnlovens § 108, forventes det at det kommunale planarbeidet bidrar til å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næring og samfunnsliv og at det synliggjøres hvordan dette arbeidet skal gjøres.

2.4.3 Folkehelse

Folkehelseloven pålegger kommunen å fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet i arbeidet med kommuneplanen, se *Folkehelseloven* § 6. Målene og strategiene må være egnet til å møte de utfordringer kommune samfunnet står overfor på bakgrunn av kunnskap om helsetilstanden i lokalbefolkningen og utviklingstrekkene i samfunnet.

Planen må ha tydelig søkelys på sosial bærekraft; Tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Særlig fokus på barn og unges oppvekstvilkår er viktig for å redusere fremtidige konsekvenser av uheld. Kommuneplanens samfunnsdel skal inneholde overordnede målsetninger som sikrer at barn og unge ivaretas i det kommunale planarbeidet. Parallelt med samfunnsplanarbeidet utarbeides oppvekstplanen som identifiserer hvilke utfordringer barn og unge møter i dag og utfordringer og tiltak knyttet til det.

Den demografiske utviklingen viser økt antall og økt andel eldre og det må planlegges i forhold til dette. Den nasjonale kvalitetsreformen *Leve hele livet* er viktig i dette sammenheng og må tas hensyn til i planen gjennom mål og strategier.

Tjenestetilbudet innom helse og omsorg må også ses i sammenheng med kommunens arealstrategi og arealutvikling.

2.4.4 Klima og miljø

For å sikre livsgrunnlaget og naturmangfoldet for framtidige generasjoner må samfunnet omstilles til et lavutslippssamfunn og tilpasses et endret klima. Redusering av utslipp og klimatilpasninger er derfor en stor utfordring for samfunnsplanleggingen framover og krever

større oppmerksomhet og mer effektiv og målrettet planlegging enn tidligere. For Lødingen kommune er det viktig å gjøre sin del av den globale dugnaden i kampen mot klimaendringene. Ved å gjennomføre målrettede tiltak på de områder kommunen kan bidra best til reduserte klimagassutslipp, bidrar kommunen i å oppfylle nasjonale og internasjonale klimamål. Å innarbeide FNs bærekraftsmål i det kommunale planarbeidet er helt nødvendig i kampen mot klimaendringene samfunnet nå møter. Bærekraftsmål 13 handler om å *Stoppe klimaendringene*.

Gjeldende *Energi- og klimaplan for Lødingen kommune* er i behov for en omfattende revisjon, men bør tas med som kunnskapsgrunnlag i videre planlegging av kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen må ha tydelige mål om reduksjon av klimagassutslipp, men også om energibruk.

I utarbeidelse av arealplaner bør det stilles krav om vurdering av hvordan endret arealbruk påvirker klimagassutslipp. Dette krav kan stilles allerede i samfunnsdelens arealstrategi.

I tilknytning til klima, er naturmangfold også et sentralt tema. Naturmangfoldet i kommunen skal synliggjøres og brukes som grunnlag i fastsettingen av kommunale arealstrategier i samfunnsdelen og videre i kommunal arealplanlegging. Det bør tas sikte på økt eierskap og forståelse for arealer med store naturverdier blant innbyggerne gjennom planarbeidet, f.eks. livet i havet, vassdragsmiljøer og grønne nærmiljøområder.

Klimaendringer og konsekvenser av disse fører til at samfunnet må tilpasses og endres basert på lokale forhold. Samfunnsdelen vil behandle klimatilpasning og samfunnssikkerhet der de høye alternativene fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn for arbeidet, iht. nasjonale føringer. Kommuneplanen vil være et sentralt redskap for å unngå og bygge seg inn i klima- og naturfareproblemer. Herunder vil for eksempel kunnskap om håndtering av overvann være et viktig tema. Lødingen kommune har per i dag ikke utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), men kommunens beredskapsplan oppdateres fortløpende og vil også være et viktig kunnskapsgrunnlag i arbeidet.

2.4.5 Digital transformasjon

De nasjonale forventningene er at kommunene tar i bruk digitale dialogløsninger. Hovedmålet er en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Dette deles opp i tre delmål; bedre tjenester, effektiv offentlig ressursbruk og økt verdiskaping.

Kostnader til digitalisering av tjenester kommer til å øke. Økt satsing på digitalisering, gjort på rett måte, kan imidlertid føre til billigere og mer effektiv tjenesteproduksjon totalt sett. Digitalisering har potensial til å gjøre samfunnsstrukturen og utviklingsmulighetene i kommunen attraktive for både boende og besøkende. Dette forutsetter en tydelig strategi og satsing på å utvikle nødvendig digital infrastruktur.

